

सकाळ

कोल्हापूर, बुधवार,
१ डिसेंबर २०२०

फोल्हापूर

आठवी वर्षाची गुहा-रानी ग्रहाची अनोखी युती

डॉ. मिलिंद कारंजकर : २१ डिसेंबरला अनुभवता येणार आविष्कार

कोल्हापूर, ता. ८ : चार मार्च
१२२६ नंतर म्हणजेच तब्बल आठशे
वर्षांनंतर २१ डिसेंबरला गुहा आणि शनी
ग्रहाची अनोखी युती अनुभवायला
मिळणार आहे. आकाशमध्ये सूर्य
मावळल्यानंतर पश्चिमेकडे राती नक
वाजून १५ मिनिटांपर्यंत हा आविष्कार

पाहता येणार आहे. या दिवशी सूर्य
हा आयनिक वृत्तावरून फिरताना
जातीत जात दक्षिणेकडे साकतो.
उत्तर गोलार्धात या दिवशी सर्वांत मोठी
रात्र तर दक्षिण गोलार्धात सर्वांत मोठा
दिवस असतो आणि २१ किंवा २२
डिसेंबरला सूर्याचे उत्तरायण चालू होतो.

या दोन्ही गोटीचा आनंद खोलमोर्फीन
घेता येणार. असल्याची माहिती प्रा.
डॉ. मिलिंद कारंजकर यांनी दिली.
सूर्यमालेतील पाचवा व सगळ्यात
मोठा ग्रह गुहा आणि सहावा ग्रह शनी
हे आफल्या कक्षेत सूर्यभोवती फिरत
असतात. गुरु ग्रहाला सूर्यभोवती

फिरण्यासाठी पृथ्वीच्या ११ पूर्णांक
८६ वर्षे लगतात व स्वतः भोवती
फिरण्यासाठी नक तास ५५ मिनिटे व
२९ सेकंद एवढा वेळ लागतो. हे दोन्ही
ग्रह सूर्यभोवती एक फिरत असताना ते
एका वेळेस अशा ठिकाणी येतात
की पृथ्वीवरून पाहताना ते दोन
ग्रहांवरीजी एक ग्रह अथवा दोन

प्रतीक्षा करावी लागणार आहे, असेही
प्रा. डॉ. कारंजकर यांनी सांगितले.

१५ डिसेंबरपासून सायंकाळी सूर्य
मावळल्यानंतर दोन्ही ग्रह परिचमेकडे
पहाता येतील. २१ डिसेंबरला दोन्ही
ग्रह एकमेकांच्या अगदी जवळ येतील.
असा योग पंधरा मार्च २०८८ पर्यंत
प्रतीक्षा करावी लागणार आहे, असेही
प्रा. डॉ. कारंजकर यांनी सांगितले.

PK
10-12-20

गुरु - शनिची ८०० वर्षांनंतर अनोखी युती

२१ डिसेंबरला खगोलप्रेमींना मिळणार दुर्मिळ क्षण अनुभवण्याची संधी

प्रतिनिधि

कोल्हापूर

गुरु - शनिची तब्बल ८०० वर्षांनंतर अनोखी युती सोमवार (२१) रोजी खगोलप्रेमींना पहावयास मिळणार आहे. ४ मार्च १२२६ रोजी हा योग आला होता. आकाशामध्ये सूर्य मावळल्यानंतर पश्चिमेकडे रात्री ९ वाजून १५ मिनिटापर्यंत पाहता येणार आहे. उत्तर गोलार्धात या दिवशी सर्वात मोठी रात्र तर दक्षिण गोलार्धात सर्वात मोठ दिवस असतो अशा दोन्ही गोष्टीचा अनुभव खगोल प्रेमींसह नागरिकांना घेता येणार आहे.

आपल्या सूर्य मालेतील पाचवा व सगळ्यात मोठा ग्रह गुरु आणि सहावा ग्रह शनी हे आपआपल्या कक्षेत सूर्यभोवती फिरत असतात. गुरु ग्रहाला सूर्यभोवती फिरण्यासाठी पृथ्वीच्या ९९ पूर्णांक ८६ वर्षे लागतात तर स्वतः भोवती फिरण्यासाठी ९ तास ५५ मिनिटे व २९ सेकंद एवढा वेळ

विवेकानंद महाविद्यालयामध्ये व्यवस्था

हा योगायोग जवळून पाहता यावा तसेच याचा आनंद घेता यावा यासाठी विवेकानंद महाविद्यालयामध्ये २१ डिसेंबर रोजी रात्री व्यवस्था करण्यात आली आहे. खगोलप्रेमींसाठी विवेकानंद महाविद्यालयामध्ये टेलिस्कोप बसविण्यात आल्याची माहिती प्रा. मिलींद कारंजकर यांनी दिली.

लागतो. शनी ग्रहाला सूर्यभोवती एक प्रदक्षिणा पूर्ण करण्यसाठी पृथ्वीच्या २९ पूर्णांक ४६ वर्षे एवढा कालावधी तर स्वतः भोवती फिरण्यास १० तास ३९ मिनिटे व २२ सेकंद एवढा वेळ लागतो. हे दोनी ग्रह सूर्यभोवती फिरत असताना ते एका वेळेस अशा ठिकाणी येतात की पृथ्वीवरून पाहताना ते दोन ग्रहांच्या ऐवजी एक ग्रह अथवा दोन ग्रहांची जोडी असल्यासारखे वाटतात. इंग्रजीमध्ये याला 'कॉन जंक्शन' असे म्हणतात. असे जरी असले तरी ते ग्रह एकमेकांपासून फार लांब अंतरावरती असतात. गुरुचे पृथ्वी पासूनचे अंतर यावेळेस ५ पूर्णांक ९२ ऑस्ट्रोनॉमिकल

युनिट एवढे असणार आहे. तर शनीचे अंतर १० पूर्णांक ८२ ऑस्ट्रोनॉमिकल युनिट एवढे असणार आहे.

१५ डिसेंबरपासून संध्याकाळी सूर्य मावळ्यानंतर हे दोन्ही ग्रह पश्चिमेकडे रात्री ९ वाजून १५ मिनिटापर्यंत आपण पाहू शकणार आहे. वरच्या बाजूला असणारा ग्रह शनी तर त्याच्या खालिल बाजूस असणारा ग्रह गुरु आहे. २१ डिसेंबर रोजी हे दोन्ही ग्रह एकमेकांच्या जवळ म्हणजेच एकमेकांपासून ०.९ डिग्री अंतराव असणार आहेत. हे अंतर चंद्राच्या व्यासाच्या १ पंचमांश पट इतके असणार आहे.

१०.१२.२०
१०.१२.२०